



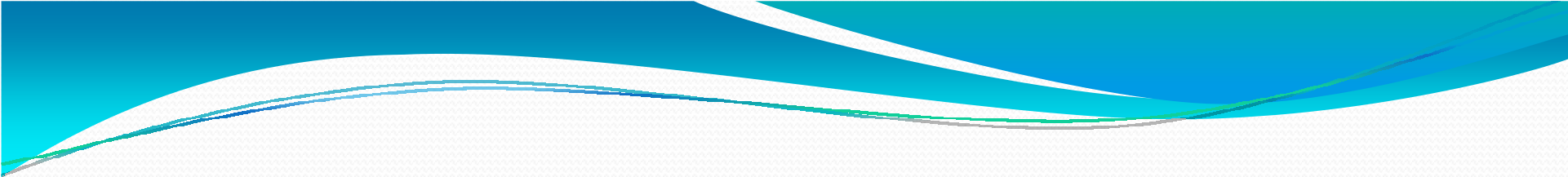


دستورالعمل اجرایی آیین نامه بازرسی هدفمند بهداشت حرفه ای

بخش اول

تعیین درجه ریسک کارگاهها

- طبقه بندی کلیه کارگاهها و کارخانجات تحت پوشش واقع در شهر و روستا بر اساس راهنمای درجه بندی مشاغل بر اساس مخاطرات ناشی از مواجهه با عوامل زیان آور محیط کار در برنامه بازرسی هدفمند توسط معاونتهای بهداشتی استانها



**راهنمای درجه بندی مشاغل بر اساس
مخاطرات ناشی از مواجهه با عوامل
زیان آور محیط کار در برنامه بازرسی
هدفمند**

کارگاههای درجه ۱

- کارگاههای دارای مشاغل با ریسک غیر قابل تحمل کارگاه درجه یک به شمار می روند. در مشاغل با ریسک غیر قابل تحمل ترکیبات منتشره سرطان زا، ایجاد کننده فیبروز ریوی ، ترکیبات موتاژن و یا حداقل یکی از عوامل زیان آور سیلیس، آزبست، فلزات سرطان زا، ترکیبات آلی فرار منتشره در هوا بکار رفته که حتی علی رغم کنترل در محیط کار غلظت آن بیش از حدود مجاز و استاندارد می باشد.

کارگاههای دارای مشاغل ذیل در زمره کارگاههای درجه یک قرار داشته و نیاز به اجرای کنترل مهندسی موثر، انجام پایش هوا، استقرار سیستم دستورات عملی ارزیابی ریسک و غیره دارند:

- صنایعی که در آنها به نحوی از ترکیبات سرطانزا و موتاژنی در انسان (سرطان زای قطعی در انسان) استفاده می گردد.
- صنایع ریخته گری
- صنایع ذوب فلزات
- صنایع لنت سازی با استفاده از آزبست
- صنایع ساخت ورقه های سیمانی - آزبستی
- صنایع ساخت سموم آفت کش، حشره کش، علف کش و... با تأکید بر موادی که در کنوانسیون های روتردام، استکهلم و بازال منع گردیده اند.
- صنایع سیلیس کوبی، سند بلاستینگ، معادن سربسته
- صنایع استخراج، فن آوری اورانیوم و مواد رادیواکتیو

ادامه مشاغل درجه ۱:

- صنایع تولید رنگهای ساختمانی و انواع رنگ ها
- صنایع سیمان پورتلند (با سیلیس بیش از ۳٪)
- صنایع با وجود پرتوهای غنی اورانیوم بصورت چشمه های رادیو اکتیو (بخش مربوطه)
- صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشگاه به شرط تولید بنزن
- صنایع تولید ایزوسیانات ها و مواد مورد استفاده در تولید فوم و ابر
- صنایع تولید دیوارهای پیش ساخته از فوم ایزوسیانات
- صنایع باتری سازی
- صنایع آبکاری با نیکل، کادمیوم، کروم و... و یا سایر صنایع خدماتی و تولیدی قطعات فلزی یا الکترونیکی که دارای پروسه آبکاری می باشند.
- صنایع آسفالت سازی و تولید قیر
- صنایع تولید مواد شوینده
- صنایع لاستیک سازی
- شرکتهای سوله سازی

قوانین مشمول کارگاههای درجه ۱

- حداقل ۳ بار بازدید و پیگیری در سال
- اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار در این مشاغل می بایست سالی یکبار و توسط مراجع ذیصلاح معتبر و دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نظیر شرکت های خدمات مهندسی بهداشت حرفه ای انجام گیرد.
- در واحدهای دارای ریسک زیاد که امکان کاهش ریسک تا سطح متوسط و پایین تر وجود داشته باشد کارفرما باید در اسرع وقت نسبت به کاهش و کنترل ریسک از طریق انجام کنترلهای مهندسی اقدام نماید.

کارگاههای درجه ۲

به کارگاههای دارای مشاغلی با ریسک های متوسط اطلاق می گردد که مشاغل با ریسک غیر قابل تحمل در آن موجود نباشد. این کارگاهها نیز به اجرای کنترل مهندسی عوامل زیان آور محیط کار، انجام پایش هوا و... نیاز دارند.

کارگاههای دارای مشاغل ذیل در زمره کارگاههای درجه ۲ قرار دارند:

- صنایعی که در آنها به نحوی از ترکیبات مشکوک به سرطانزایی و موتاژنی در انسان (عدم سرطان زای قطعی در انسان و حیوانات) استفاده می گردد.
- صنایع دارای حداقل یک عامل زیان آور فیزیکی (صدا، ارتعاش، روشنایی، پرتو) بیش از حد مجاز که نیاز به کنترل مهندسی دارد.
- کارگاههایی که دارای ایستگاههای کاری هستند که بر اساس ارزیابی های ارگونومیک در طبقه بندی ریسک بالا قرار دارند.
- کارگاههای دارای شاغلینی که به حمل دستی بارهای بیش از حد مجاز اشتغال دارند.
- صنایع با گرمای بالا و نیاز به کنترل گرمایی
- صنایع پخش مواد شیمیایی به جز مواد شیمیایی ذکر شده در گروه کارگاههای درجه ۱ ذکر شده در همین راهنما.
- صنایع کشتی سازی، هواپیما سازی، ماشین سازی، تراکتور سازی به جز بخش های ریخته گری یا سندبلاست که ممکن است در صنایع مذکور موجود باشد.
- صنایع الکتریکی که فقط مونتاژ قطعات را انجام می دهند و دارای پروسه های آبکاری با نیکل، کادمیوم، کروم و... نیستند.

ادامه کارگاههای درجه ۲:

- صنایع نورد
- صنایع چرم سازی
- صنایع پلاستیک سازی
- صنایع تولید چینی بهداشتی
- صنایع تولید خوراک طیور
- صنایع صابون سازی
- صنایع مونتاژ فلزی
- شرکتهای راهسازی
- کشتارگاههای دام و طیور
- صنایع سنگبری
- صنایع تولید قطعات و وسایل چوبی
- صنایع ریسندگی و بافندگی (بدون رنگ پاشی)
- صنایع ساختمانی کوره پزخانه، سیمان معمولی و کاشی سازی
- صنایع داروسازی مشروط بر اینکه مواد اولیه مورد استفاده سرطانزا یا تراژوژنزا نباشند.

قوانین مشمول کارگاههای درجه ۲

- حداقل ۲ بار بازدید و پیگیری در سال
- اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار در این مشاغل می بایست به صورت ادواری و توسط مراجع ذیصلاح معتبر و دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نظیر شرکت های خدمات مهندسی بهداشت حرفه ای انجام گیرد.
- کنترل عوامل زیان آور محیط کار فراتر از حدود مجاز تماس شغلی می بایستی با نظارت مراکز بهداشت از طریق مراکز ذیصلاح دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در یک مهلت زمانی داده شده با نظارت و تشخیص بازرس مربوطه انجام گیرد و بعد از انجام اقدامات کنترلی مجدداً ارزیابی ریسک انجام و رتبه ریسک جدید بر اساس ارزیابی انجام گرفته تعریف گردد.

کارگاههای درجه ۳

- به کارگاههایی که صرفاً دارای مشاغلی با ریسک قابل تحمل باشند، اطلاق می گردد.

کارگاههای دارای مشاغل ذیل در زمره کارگاههای درجه ۳ قرار دارند:

- صنایع تولید مواد غذایی
- صنایع استفاده کننده از گرد و غبارهای بی اثر (با سیلیس کمتر از ۱ درصد)
- صنایع شیر-پنیر- لبنیات
- صنایع سفالگری-کوزه گری-سرامیک سازی

ادامه کارگاههای درجه ۳:

- صنایع موزاییک سازی
- صنایع تولید بتون و لوله های بتونی
- صنایع چاپ
- معادن روباز (به جز سیلیس و آزبست)
- صنایع تولید کاغذ، پتو (مشروط بر صدای کمتر از ۸۵ دسی بل)
- صنایع تولید فرش

قوانین مشمول کارگاههای درجه ۳

• حداقل ۱ بار بازدید در سال

گروه مشاغل خاص

- رانندگان
- تعویض روغنی
- کارگران ساختمانی
- صنایع کوچک ماشینی (مثل صافکاری، نقاشی، مکانیکی)
- بیمارستان و مشاغل بیمارستانی
- مشاغل امور صنفی
- بخش کشاورزی و دامداری و ماهیگیری
- قالی بافی
- مشاغل خانگی
- دندانپزشکی
- پروتزهای دندانسازی
- شاغلین در آرامستان
- رفتگران شهرداری
- صنایع لنت کوبی
- کارکنان نیروی انتظامی

قوانین مشمول مشاغل خاص

- حداقل ۳ سال یکبار بازدید
- شرکت در آموزشگاههای بهداشت حرفه ای و دریافت گواهینامه مربوطه

نکات مورد توجه

- اگر کارگاهی به تناسب فعالیتهای تولیدی خود دارای بخشهای متفاوتی با درجه ریسکهای مختلفی باشد بنا را بر بالاترین ریسک موجود گذاشته و کارگاه مورد نظر در آن درجه قرار گرفته و تعداد بازدیدها براساس آن طبقه بندی به اجرا درآید.
- کلیه معاونتهای بهداشتی دانشگاهها می بایست سالانه لیست درجه بندی ریسک کارگاههای خود را بازنگری و تغییرات موجود را لحاظ نمایند. ضمن آنکه کارگاههایی را که در آن سال برای اولین بار شناسایی شده اند نیز باید درجه بندی شده و به لیست مذکور اضافه گردند.

بخش دوم

- ۱- تکمیل فرم برنامه ریزی بازرسی هدفمند به صورت سالانه و ارسال به مرکز
- ۲- تعریف و ابلاغ برنامه عملیاتی مدون بازرسی توسط معاونتهای بهداشتی و ارسال به واحدهای تابعه
- ۳- تکمیل فرم گزارش دهی بازرسی هدفمند به صورت ۳ ماهه و ارسال به مرکز